

พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งองค์การสวนสัตว์

พ.ศ. ๒๕๕๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรจัดตั้งองค์การสวนสัตว์

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๕ และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชกฤษฎีกานี้

“สัตว์” หมายความว่า ความรวมถึง สัตว์บก สัตว์น้ำ และสัตว์ปีกทุกชนิด

“องค์การ” หมายความว่า องค์การสวนสัตว์

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานขององค์การสวนสัตว์

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการขององค์การสวนสัตว์

LIRT

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการของ
องค์การสวนสัตว์

มาตรา ๔ ให้จัดตั้งองค์การขึ้นองค์การหนึ่ง เรียกว่า
“องค์การสวนสัตว์” มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) จัดดำเนินการ ส่งเสริม รวบรวมสัตว์นานาชนิด
ไว้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

(๒) ส่งเสริมและจัดให้มีการบำรุงและผสมพันธุ์ต่าง ๆ
ไว้เพื่อมิให้สูญพันธุ์

(๓) จัดดำเนินการเกี่ยวกับสถานที่เลี้ยงสัตว์ขององค์การ

(๔) จัดบริการสาธารณเพื่อให้เป็นที่พักผ่อนของประชา
ชนโดยแท้จริง

เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวแล้ว ให้องค์การมี
อำนาจรวมถึง

(๑) สร้าง ขอ จัดหา จำหน่าย ยืม ให้ยืม เช่า ให้เช่า
ให้เช่าซื้อ ถูกรวมสิทธิ์ ครอบครอง ทำการแลกเปลี่ยน โอน
ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิทั้งในประเทศและนอก
ประเทศ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

(๒) กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคล หรือด้วยทรัพย์สิน รับเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้ยืมให้ รับเงินค่าธรรมเนียม

การกู้ยืมเงิน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินกว่าห้าล้านบาท ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

(๓) กระทำการอื่นใดอันเป็นการส่งเสริมและอุดหนุน การสวนสัตว์

มาตรา ๕ องค์การมีสำนักงานแห่งใหญ่อยู่ในจังหวัดพระนคร และจะตั้งสำนักงานสาขาหรือตัวแทนขึ้น ณ ที่ใดในราชอาณาจักรก็ได้

มาตรา ๖ ให้กระทรวงมหาดไทยโอนกิจการ สิทธิ หน้าที่ ทรัพย์สิน สินทรัพย์ หนี้สิน และความรับผิดชอบ ซึ่งเกิดจากการดำเนินกิจการสวนสัตว์คู่สวดของเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งอยู่ในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนพนักงานของกิจการดังกล่าวก่อนวันใช้พระราชกฤษฎีกานี้บังคับ ให้แก่องค์การซึ่งตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกานี้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

มาตรา ๗ ให้กำหนดทุนขององค์การเป็นจำนวนเงินสองล้านบาท โดยรัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม

มาตรา ๘ ให้องค์การรับโอนกิจการสวนสัตว์ดุสิตของเทศบาลนครกรุงเทพ ซึ่งอยู่ในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทยมาจัดดำเนินการ

มาตรา ๙ เงินสำรองขององค์การให้ประกอบด้วยเงินสำรองธรรมดาซึ่งตั้งไว้เพื่อขาด เงินสำรองเพื่อขยายกิจการ เงินสำรองเพื่อไถ่ถอนหนี้ และเงินสำรองอื่น ๆ เพื่อความประสงค์แต่ละอย่างโดยเฉพาะ ตามแต่คณะกรรมการจะเห็นสมควร

มาตรา ๑๐ รายได้ที่องค์การได้รับจากการดำเนินกิจการให้ตกเป็นขององค์การสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

มาตรา ๑๑ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการขนคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการขนานเอง และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าหกคนแต่ไม่เกินสิบคน เป็นผู้บริหารกิจการขององค์การ

LIRT

กรรมการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย

มาตรา ๑๒ ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับ โดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การ และเพื่อประโยชน์แห่งการนี้ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเรียกประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ หรือพนักงาน มาขานแจงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือให้ทำรายงานชนกก็ได้

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการขององค์การให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔ อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

- (๑) วางระเบียบข้อบังคับการบริหารงานขององค์การ
- (๒) เป็นตัวแทนขององค์การในกิจการทั่วไป แต่จะมอบหมายให้ผู้อำนวยการ หรือพนักงานอื่นใดเป็นผู้แทนขององค์การในกิจการใดก็ได้
- (๓) วางข้อบังคับเกี่ยวกับการประชุม
- (๔) แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อนขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตลอดจนลงโทษทางวินัยแก่พนักงานขององค์การ ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

(๕) แต่งตั้งหรือถอดถอนผู้อำนวยการ

(๖) วางข้อบังคับว่าด้วยการบัญชี การสอบบัญชี และการตรวจบัญชี

(๗) วางข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน การตัดเงินเดือน การลดเงินเดือน และระเบียบวินัยของพนักงาน ตลอดจนกำหนดจำนวนอัตราตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และเงินอื่น ๆ ของพนักงาน

(๘) กำหนดอัตราเงินสะสมของผู้อำนวยการและพนักงาน และวางระเบียบการจ่ายเงินสะสม

มาตรา ๑๕ ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารกิจการขององค์การให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ

ผู้อำนวยการมีอำนาจบังคับบัญชาพนักงานทุกตำแหน่ง

มาตรา ๑๕ ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดเงินผลประโยชน์ตอบแทนประธานกรรมการ กรรมการ และผู้อำนวยการ

LIRT

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

ประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ และพนักงาน
อาจได้รับเงินบำเหน็จหรือเงินรางวัล ตามระเบียบที่คณะ
รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๖ ประธานกรรมการ และกรรมการ ย่อมพ้น
จากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก

มาตรา ๑๗ ให้องค์การวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีอัน
ถูกต้อง แยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีการสอบบัญชี
ภายในเป็นประจำ และมีสมุดบัญชีลงรายการ

- (๑) การรับและการจ่ายเงิน
- (๒) สินทรัพย์และหนี้สิน

ซึ่งแสดงการงานที่เป็นอยู่ตามจริง และตามที่ควรตาม
ประเภทงาน พร้อมด้วยข้อความอันเป็นเหตุที่มาของรายการ
นั้น ๆ

มาตรา ๑๘ ทบทวีให้คณะกรรมการตั้งผู้สอบบัญชีคนหนึ่ง
หรือหลายคนเพื่อสอบและรับรองบัญชีขององค์การเป็นปี ๆ ไป

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

ห้ามมิให้ตั้งประธานกรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ
พนักงาน หรือผู้มีส่วนได้เสียในกิจการงานที่องค์การจัดทำเป็น
ผู้สอบบัญชี

มาตรา ๑๕ ผู้สอบบัญชีมีอำนาจตรวจสอบสรรพสมุดบัญชี
และเอกสาร หลักฐานขององค์การในเวลาอันสมควรได้ทุก
เมื่อ และเพื่อการสอบบัญชีให้มำอำนาจสอบถามประธาน
กรรมการ กรรมการ ผู้อำนวยการ หรือพนักงาน

มาตรา ๒๐ ผู้สอบบัญชีต้องทำรายงานว่าด้วยข้อความ
คำชี้แจงอันควรแก่การสอบบัญชีที่ได้รับ ตลอดจนความสมบูรณ์
ของสมุดบัญชีที่องค์การรักษาอยู่ และต้องแถลงด้วยว่า

(๑) งบดุลย์และบัญชีซึ่งตรวจสอบนั้นถูกต้องตรงกับ
สมุดบัญชีเพียงไรหรือไม่

(๒) งบดุลย์และบัญชีซึ่งตรวจสอบนั้นแสดงการทำงานของ
องค์การที่เป็นอยู่ตามจริง และตามที่ควรตามข้อความคำชี้แจง
และความรู้เห็นของผู้สอบบัญชีเพียงไรหรือไม่

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจ
บัญชีและการเงินขององค์การในเมื่อร์ัฐมนตรีร้องขอ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๕๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒ มีนาคม ๒๔๙๗

มาตรา ๒๒ ในปีหนึ่ง ๆ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ สำหรับดำเนินกิจการ ค่าภาระต่าง ๆ ที่เหมาะสม เงินสำรองต่าง ๆ เงินสมทบกองทุนสำหรับจ่ายสงเคราะห์ผู้ปฏิบัติงานในองค์การ เงินบำเหน็จและรางวัลแก่กรรมการและพนักงาน และเงินลงทุนตามที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว เหลือเท่าใดให้นำส่งเป็นรายได้ของรัฐ

มาตรา ๒๓ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชกฤษฎีกา

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่กิจการ ของส่วนจัดตั้ง ได้เจริญก้าวหน้าเป็นที่นิยมและสนใจของ ประชาชน มีรายได้ประจำท่วมรายจ่ายพอที่จะเพียงพอเองได้ จึงเห็นสมควรจัดตั้งเป็นองค์การอิสระชน การบริหารงานจะได้เป็นไปโดย รวดเร็วและเรียบร้อยมีสัมมรรลภาพ กิจการส่วนจัดตั้งจะได้เจริญก้าวหน้า ย่างขึ้นและเบ่งส่งด้านที่พกผ่อนหย่อน ใจและศึกษาหาความรู้ ของ ประชาชนอย่างแท้จริง